

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

Buxoro davlat universiteti

«KELISHILGAN» Xorijiy tllar fakulteti dekani N.B. Ataboyev 2024 y. « » XORIJIIY TILLAR FAKULTETI	«KELISHILGAN» O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor R.G‘. Jumaev 2024 y. « » O‘QUV ISHLARI BO‘YICHA PROREKTOR
--	--

**61010500-Gid hamrohligi va tarjimonlik nemis tili ta‘lim yo‘nalishi
bitiruvchilari uchun ixtisoslik fanlaridan
Yakuniy davlat attestatsiyasi imtihon
DASTURI**

2.00. Ixtisoslik fanlari:

2.04. Yozma tarjima

2.07. Tarjima nazariyasi va amaliyoti

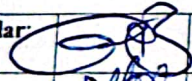

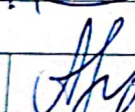
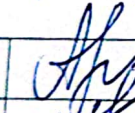

3.01. Turizm va mehmondorchilik

3.05. Turizm geografiyasi

Buxoro – 2024 yil

ANNOTATSIYA

O'zbekiston Respublikasining mustaqillikka erishuvi natijasida ona tilimiz va xorijiy tillarni o'rganishga e'tibor nihoyatda kuchaydi. Respublikamizda ta'lim tizimi xalqimizning boy milliy va ma'naviy xazinalariga hamda taraqqiy etgan boshqa mamlakatlar tajribalariga suyangan holda rivojlanib bormoqda. Ushbu dastur chet tili bo'yicha bo'lajak mutaxassislariga tilshunoslik fani taraqqiyoti jarayonida yaratilgan va fanda qo'llanib kelinayotgan "O'rganilayotgan til nazariy aspektlari"ni atroflicha yoritishga xizmat qiladi. Ushbu dastur oliy o'quv yurti bakalavr darajasida nemis tilini o'rganuvchi talabalar uchun tayyorlangan bo'lib, ularga nemis tilidan leksikologiya, nazariy fonetika, nazariy grammatika, o'rganilayotgan til tarixi, stilistika va matn tahlili kabi fanlardan tizimli bilim berish, lug'at tarkibi va leksik qatlam xususiyatlari to'g'risida chuqur ma'lumot yetkazishga mo'ljallangan. Dasturda fanning maqsad va vazifalari, talabalar bilimiga, malaka va ko'nikmalariga qo'yiladigan talablar shuningdek o'rganilayotgan til nazariy aspektlari fani dasturining asosiy nazariy qismi, baholash mezonlari, bitiruvchilari uchun ixtisoslik fanlaridan Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovi savollari berilgan.

Tuzuvchilar:		Y.B. Ro'ziyev, Nemis filologiyasi kafedrasini mudiri
		M.T. Babayev, Nemis filologiyasi kafedrasini o'qituvchisi
		O.A. Babayev, Nemis filologiyasi kafedrasini o'qituvchisi
Qirizchilar:		A.P. Abdulkayrov, Nemis filologiyasi kafedrasini o'qituvchisi
		S.S. Xudoyev, Nemis filologiyasi kafedrasini katta o'qituvchisi.

Imtihon dasturi Buxoro davlat universiteti Kengashida ko'rib chiqilgan
 qabul qilingan.
 2024 yil «30» 03 dagi 8 - sonli bayonnoma.

KIRISH

Yakuniy Davlat attestatsiyasi dasturi 61010500 – Gid hamrohligi va tarjimonlik mahorati (tillar bo'yicha) yo'nalishi bitiruvchilarining "Yozma tarjima", "Tarjima nazariyasi va amaliyoti", "Turizm va mehmondorchilik asoslari" va "Turizm geografiyasi" fanlari bo'yicha egallagan bilim va malakalarini baholash uchun tuzilgan.

Keltirilgan fanlar umumkasbiy va ixtisoslik fanlari blokiga kiritilgan bo'lib, bosqichma bosqich 1,2,3-kurslarda o'qitiladi. Ushbu fanlar gid hamrohligi va tarjimonlik bo'yicha mutaxassislar tayyorlashga ixtisoslashgan ta'lim yo'nalishlari talabalari uchun muhim ahamiyatga ega bo'lib, boshqa umumkasbiy va ixtisoslik fanlarining nazariy va uslubiy asosi bo'lib xizmat qiladi.

Dastur to'rtta umumkasbiy va ixtisoslik fanlari, jumladan Yozma tarjima, Tarjima nazariyasi, Turizm va mehmondorchilik asoslari va Turizm geografiyasi fanlari namunaviy dasturlari asosida tuzilgan.

Ushbu dastur "Yozma tarjima", "Tarjima nazariyasi va amaliyoti", "Turizm va mehmondorchilik asoslari" va "Turizm geografiyasi" fanlarining dasturlarida belgilangan talabalarga tarjima konsepsiyasi, tarjima konsepsiyasi haqida umumiy ma'lumot, tarjima nima, yozma tarjimaning qisqacha tarixi haqida ma'lumot, tarjima turlari, yozma va og'zaki tarjima hamda ular o'rtasidagi o'xshashlik va farq qiluvchi jihatlari, tarjima turlari, tarjima usullari, yozma tarjima va uning leksik-semantik xususiyatlari, tarjima ko'pqirrali fan sifatida, tarjimaning kognitiv jarayoni, tarjima usullari, yozma tarjima transformatsiyalari, yozma tarjimada leksik-semantik transformatsiyalar, yozma tarjimada leksik-semantik transformatsiyalar, yozma tarjima qilish usullarini, ona tilining xususiyatlarini va uslubiy jihatlari, so'z tanlashni va tarjimaning turli texnikasini tarjima jarayonida qo'llash, transkripsiya, transliteratsiya, kalka, matnlar va mavzular tarjimasida ikki tildagi so'z, birikma, frazeologik birikmalar, maqol va matallar kabi birliklarni to'g'ri va aniq tarjima qilish, tarjimonning "qalbaki do'stlari" va tarjimada ularning xususiyatlari, antonimik tarjima, antonimik tarjima tarjima jarayonida keng qo'llaniladigan kompleks leksik-grammatik almashtiruv, tasdiq grammatik konstruktsiya inkor grammatik konstruktsiyaga, yoki aksincha, inkor konstruktsiya tasdiq konstruktsiyaga almashtirilishi, asl matndagi biror so'z tarjima tilida uning antonimiga almashtirilishi, tarjimada tinish belgilarining ishlatilishi, yozma tarjimada turli (nuqta, vergul, ikki nuqta, nuqtali vergul, qo'shtirmoq, tirnoq, chiziqcha, tire, so'roq, undov va boshqa) tinish belgilarining ishlatilishi, vergulning qo'llanmaslik holatlari, tutuq belgisining qo'llanishi, imlo qoidalari, qo'sh unli va qo'sh undoshlarning qo'llanilishi, boshqa yo'llar bilan ko'pligi yasaladigan otlarning qo'llanilishi, yozma tarjimada lug'at bilan ishlash, yozma tarjimada lug'at bilan ishlash, yozma nutq lug'at tarkibi, internatsional, psevdointernatsional, ko'p ma'noli so'zlar, neologizmlar tarjimasini, atamalarning ekvivalentini aniqlash, so'z birikmalar, frazeologik birikmalar tarjimasini, bunda kundalik hayotini bildiruvchi, leksik terminlardan tashkil topgan qisqa epizodik lavhalar, kichik hajmdagi uchrashuv, so'zlashuv va shuningdek, qisqa hajmdagi ma'muriy va iqtisodiy matnlar tarjimasini, yozma tarjimada realiyalar, frazeologik birliklari ustida ishlash, yozma tarjimaga xos so'zlar, realiyalar, frazeologik birliklar, maqol va matallarning chet tiliga o'girishdagi qiyinchiliklarini transformatsiyalar yordamida bartaraf etish, maqol va matallarning chet tiliga o'girishdagi qiyinchiliklarini transformatsiyalar yordamida bartaraf etish, yozma tarjimaning grammatik hususiyatlari, yozma nutq lug'at tarkibi,

grammatik qurilish va ularning o'rganilayotgan xorijiy va ona tilidagi o'ziga xos xususiyatlari, yozma tarjimada qo'llaniladigan gaplar tuzilishi, punktuatsiya, matnning asl mazmuni ona tilida berilishi, grammatik qurilish va ularning o'rganilayotgan xorijiy va ona tilidagi o'ziga xos xususiyatlari kabi vazifalarni qamrab olgan bo'lib, bakalavriat talabalarining uch yil davomida yuqoridagi vazifalardan kelib chiqqan holda olgan bilimlarini attestatsiyadan o'tkazish maqsadida tuzilgan.

Mazkur dastur Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati (tillar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bitiruvchilari uchun umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan yakuniy davlat attestatsiyasi imtihonlarini o'tkazish uchun mo'ljallangan.

Yozma tarjima, **"Tarjima nazariyasi va amaliyoti"**, **"Turizm va mehmondorchilik asoslari"** va **"Turizm geografiyasi"** bo'yicha o'tkaziladigan yakuniy davlat attestatsiyasi sinovi yozma ishlarini

BAHOLASH MEZONLARI

Yozma tarjima, "Tarjima nazariyasi va amaliyoti", "Turizm va mehmondorchilik asoslari" va "Turizm geografiyasi" umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan bakalavriat yo'nalishlariga yakuniy davlat attestatsiyasi sinovi yozma usulda o'tkaziladi.

Har bir variant 4 savoldan iborat, bunda har bir ixtisoslik fanidan bittadan savol olinadi. Variantdagi 4 ta savolning har biridan olish mumkin bo'lgan maksimal ball 25 ga teng bo'lib, jami 100 ball to'plash mumkin.

Har bir savolga javob to'g'ri va to'liq yoritilsa, fanga doir zamonaviy nazariyalarni bilishi, mustakil, anik fikrlar asosida muammolarga ijodiy yondashgan xolda yoritilsa, javobda mantiqiy yaxlitlikka erishilgan bo'lsa, o'zlashtirish ko'rsatkichi 21,5-25 ball oralig'ida baholanadi.

Savolga to'g'ri javob yozilsa, fanni o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil haqida mushohada yuritsa, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olsa, lekin mehnat munosabatlariga oid tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olmasa o'zlashtirish ko'rsatkichi 21-18 ball oralig'ida baholanadi.

Savolga asosan to'g'ri javob yozilsa, biroq qo'yilgan masalaning mohiyati, mazmuni, natijalari yuzaki yoritilsa, fikr-mushoxada bayonida tarkoklik kuzatilsa, o'zlashtirish ko'rsatkichi 17,5-14 ball oralig'ida baholanadi.

Savolga javoblar noto'g'ri yozilsa, o'quv adabiyotidan so'zma-so'z ko'chirilgan bo'lsa yoki savollarga, umuman, javob yozilmagan bo'lsa, o'zlashtirish ko'rsatkichi 0-13,5 ball oralig'ida baholanadi.

№	Umumiy ball	Baho	Bakalavr talabasining bilim darajasi	Xususiy ball
1	21,5-25	A'lo (90-100)	Talaba mavzu yuzasidan xulosa va qaror qabul qila oladi: ijodiy fikrlay oladi; mustaqil mushohada yurita olish; olgan bilimlarni amalda qo'llay olish; mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish ko'nikmalari yozma ishda mavjud Javoblarda mantiqiy yaxlitlikka erishilgan va umumiy xulosalar qilangan. Imlo va stilistik xatolarga yo'l qo'yilmagan.	8- 8,5 7- 7,5 5-6,5 1,5-2,5
2	18 -21	Yaxshi (70-89)	Javob to'g'ri yozilgan, unda ixtisoslik fani bo'yicha bilimlar ilmiy yoritishga harakat qilinadi, ammo muloqot jarayonlarining funksional diskurs xususiyatlari ifodalanmagan yoki chalkashliklarga yo'l qo'yilgan. Javobda talabaning mustaqil mushohada yuritish qobiliyati qisman seziladi. Ijodiy yondashuv mavjud. Talaba muammoni taxlil qilish qobiliyati ega.	6-7 5,5-6 3,5-4 3-4
3	14-17,5	Qoniqarli (60-69)	Savolga javobda masalaning mohiyatini tushunilgan, ammo mazmun va natijalar yuzaki yoritilgan. Fikrlar bayonida tarqoqlik kuzatiladi. Javoblarda mantiqiylik tamoyili buzilgan. Tasavvurga ega, lekin tahlil yetarli emas.	5-6 4-4,5 3-4 2-3
4	0-13,5 gacha	Qoniqarsiz (0-59)	Savol bo'yicha aniq tasavvurga ega emas. Umuman javob yozilmagan. Noto'g'ri javob va ma'lumot berilgan. O'quv adabiyotidan aynan so'zma-so'z ko'chirilgan.	0-13,5

3. ASOSIY NAZARIY QISM "YOZMA TARJIMA" fani

- 1-mavzu.** Tarjima konsepsiyasi haqida umumiy ma'lumot. Tarjima nima. Yozma tarjimaning qisqacha tarixi haqida ma'lumot. Tarjima turlari. Yozma va og'zaki tarjima hamda ular o'rtasidagi o'xshashlik va farq qiluvchi jihatlari.
- 2-mavzu.** Tarjima turlari. Tarjima usullari. Yozma tarjima va uning leksik-semantik xususiyatlari. Tarjima ko'pqirrali fan sifatida. Tarjimaning kognitiv jarayoni. Tarjima usullari. Yozma tarjima transformatsiyalari.
- 3-mavzu.** Yozma tarjimada leksik-semantik transformatsiyalar. Yozma tarjimada leksik-semantik transformatsiyalar, yozma tarjima qilish usullarini, ona tilining xususiyatlarini va uslubiy jihatlari, so'zlanishni va tarjimaning turli texnikasini tarjima jarayonida qo'llash. Transkripsiya, transliteratsiya, kalka. Matnlar va mavzular tarjimasida ikki tildagi so'z, birikma, frazeologik birikmalar, maqol va matallar kabi birliklarni to'g'ri va aniq tarjima qilish. Tarjimoning "Qalbaki do'stlari" va tarjimada ularning xususiyatlari.
- 4-mavzu.** Antonimik tarjima. Antonimik tarjima tarjima jarayonida keng qo'llaniladigan kompleks leksik-grammatik almashtiruv. Tasdiq grammatik konstruktsiya inkor grammatik konstruktsiyaga, yoki aksincha, inkor konstruktsiya tasdiq konstruktsiyaga almashtirilishi. Asl matndagi biror so'z tarjima tilida uning antonimiga almashtirilishi.
- 5-mavzu.** Tarjimada tinish belgilarining ishlatilishi. Yozma tarjimada turli (nuqta, vergul, ikki nuqta, nuqtali vergul, qo'shtirmoq, tirmoq, chiziqcha, tire, so'roq, undov va boshqa) tinish belgilarining ishlatilishi. Vergulning qo'llanmaslik holatlari. Tutuq belgisining qo'llanishi. Imlo qoidalar. Qo'sh unli va qo'sh undoshlarning qo'llanilishi. Boshqa yo'llar bilan ko'pligi yasaladigan otlarning qo'llanilishi.
- 6-mavzu.** Yozma tarjimada lug'at bilan ishlash. Yozma tarjimada lug'at bilan ishlash. Yozma nutq lug'at tarkibi, internatsional, psevdointernatsional, ko'p ma'noli so'zlar, neologizmlar tarjimasini. Atamalarining ekvivalentini aniqlash. So'z birikmalar, frazeologik birikmalar tarjimasini. Bunda kundalik hayotini bildiruvchi, leksik terminlardan tashkil topgan qisqa epizodik lavhalar, kichik hajmdagi uchrashuv, so'zlashuv va shuningdek, qisqa hajmdagi ma'muriy va iqtisodiy matnlar tarjimasini.
- 7-mavzu.** Yozma tarjimada realiyalar, frazeologik birliklari ustida ishlash. Yozma tarjimaga xos so'zlar, realiyalar, frazeologik birliklar, maqol va matallarning chet tiliga o'g'irishdagi qiyinchiliklarini transformatsiyalar yordamida bartaraf etish.
- 8-mavzu.** Maqol va matallarning tarjima qilish usullari. Maqol va matallarning chet tiliga o'g'irishdagi qiyinchiliklarini transformatsiyalar yordamida bartaraf etish.
- 9-mavzu.** Yozma tarjimaning grammatik xususiyatlari. Yozma nutq lug'at tarkibi, grammatik qurilish va ularning o'rganilayotgan xorijiy va ona tilidagi o'ziga xos xususiyatlari. Yozma tarjimada qo'llaniladigan gaplar tuzilishi, punktuatsiya, matnning asl mazmuni ona tilida berilishi. Grammatik qurilish va ularning o'rganilayotgan xorijiy va ona tilidagi o'ziga xos xususiyatlari.
- 10-mavzu.** So'z ma'nolari va so'z birikmalari ustida ishlash. Tarjimada sodda va qo'shma gaplarning ekvivalentini har ikki tilda to'g'ri topish. Artikllar tarjimasini.
- 11-mavzu.** Fe'lining zamon formalarida gaplar tarjimasini. Xorijiy tilda fe'lining zamon formalarini, majhul nisbat, infinitiv, gerundiy, sifat-dosh konstruktsiyalarining o'ziga xos xususiyatlari va ularni to'g'ri tarjima qilish usullari.

12-mavzu. Fe'l zamonlari, modal fe'llar, iboralar va predlogli birikmalar bilan ishlash. Xorijiy tilda fe'lining zamon formalarini, majhul nisbat, infinitiv, gerundiy, sifat-dosh konstruktsiyalarining o'ziga xos xususiyatlari va ularni to'g'ri tarjima qilish usullari.

13-mavzu. Sodda yig'iq, sodda yoyiq va ergashgan qo'shma gaplarni tarjima qilish. Xorijiy tilda fe'lining mayl formalarini, majhul nisbat, infinitiv, gerundiy, sifat-dosh konstruktsiyalarining o'ziga xos xususiyatlari va ularni to'g'ri tarjima qilish usullari.

14-mavzu. Turli janrlarga tegishli matnlar tarjimasini. Turli janrlarga tegishli matnlar tarjimasini. Turli janrlarga tegishli matnlarning uslubiy xususiyatlari va ularning funksional xususiyatlarini tarjimada saqlash yo'llari. Matn yozish qobiliyatini shakllantirish, yozma manbalardagi matnlar (konferensiya materiallari, mahsulotlar, oziq-ovqatlar, broshyuralar va boshqa manbalardagi yozuvlar bilan tanishish va ularni tarjima qilish).

15-mavzu. Asosiy o'rganilayotgan chet tilidan o'zbek tiliga qisqa ertaklar tarjimasini. O'rganilayotgan xorijiy tildan o'zbek tiliga qisqa hikoya va ertaklarni tarjima qilish va tarjima usullari

16-mavzu. Hikoyalarni tarjimasini. Asosiy o'rganilayotgan chet tilidan o'zbek tiliga hikoyalarni tarjima qilish.

17-mavzu. Rasmiy va norasmiy xatlar tarjimasini. Tarjima jarayonida uchraydigan rasmiy va norasmiy xatlarni tarjima qilish va ularda ishlatiladigan so'zva so'z birikmalaridan foydalanish.

18-mavzu. Gazeta matnlar tarjimasini. Radio va televideniya axborotlar, gazetalar sharhi, sport va madaniy voqealar tarjimasini. Gazeta va jurnallardagi maqolalarni tarjima qilish usullari. Turg'un birikmalar, idiomalar va maqol matallar tarjimasini.

19-mavzu. She'riy tarjima usullari. Badiiy asarlarni tarjima qilishda matnning janri va uslubiy jihatlari, she'riy va nasriy xususiyatlarini hisobga olib badiiylik prinsipiga amal qilish. Badiiy matnlar (she'r va nasriy asarlar) tarjimasini. She'riy tarjima yozish usullari. Qisqa hikoyalarni yozma tarjima qilish usullari.

20-mavzu. Publitsistik matnlar tarjimasini. Tilshunoslik va adabiyot (ilmiy adabiyot: qisqa hajmdagi ilmiy maqolalar, hikoya va romanlardan parchalar). San'at va madaniyat: san'at turlari, san'atga oid cholg'u asboblari, madaniy hayotni aks ettiruvchi turli mahalliy va xalqaro tadbirlar.

Sport: dunyoviy sport, sport turlari va ular bo'yicha o'tkaziladigan mahalliy va xalqaro tadbirlar, chempionatlar haqida matnlar tarjimasini.

21-mavzu. Radio va televideniya matnlarini yozma tarjima qilish. Jurnalistika, radio va televideniya materiallari bilan tanishib borish ko'nikmalarini shakllantirish. Jurnalistika, radio va televideniya matnlarini yozma tarjima qilish. Ommaviy axborot soha matnlardagi terminlarning leksik va grammatik xususiyatlarini aniqlash.

22-mavzu. Qisqartma va abbreviaturaga oid so'zlarni tarjima qilish. Qisqartmalar va ularning to'liq ma'nolari ustida ishlash. Abbreviatura turlari va ularni tarjima qilish usullari.

23-mavzu. Siyosiy-ijtimoiy matnlarni yozma tarjima qilish. Siyosiy-ijtimoiy matnlarni yozma tarjima qilish. Siyosiy-ijtimoiy sohaga oid matnlardagi terminlarning leksik va grammatik xususiyatlarini aniqlash va taqdimot tayyorlash.

24-mavzu. Madaniyat va san'at sohasiga oid matnlarni yozma tarjima qilish. Madaniyat va san'at sohasiga oid matnlarni chet tiliga, ona tiliga yozma tarjima qilish muammolari. Madaniyat va san'at terminlarini tarjima qilish xususiyatlari. Madaniyat va san'at sohasi hujjatlarni yozma tarjima qilish.

25-mavzu. Reklama va ijtimoiy munosabatlar sohasiga oid matnlarni yozma tarjima qilish. Reklama va ijtimoiy munosabatlar sohasi terminlari, iboralar yozma tarjimasi. Reklama va ijtimoiy munosabatlar sohasiga oid matnlar va hujjatlarni yozma tarjima qilish. Qisqartmalar, e'lon va reklamalar tarjimasi

26-mavzu. Yozma tarjimaning badiiy tarjima bilan uzviy bog'liqligi. Yozma tarjima tahlil ko'nikmalari va malakalariga ega bo'lishga yo'naltirilgan mashqlar bajarish. Tili o'rganilayotgan mamlakatlarning badiiy adabiyoti namunalarini o'qish va mazmunini anglash, davriy matbuot nashrlarda bayon etilgan asosiy voqea-hodisalar haqida ma'lumotga ega bo'lish hamda mazmunini yozma bayon etishga o'rgatish.

27-mavzu. Turli sohalarga tegishli matnlarni yozma tarjima qilish. Turli sohalarga tegishli matnlar yozma tarjimasi. Turli sohalarga tegishli atamalarning uslubiy xususiyatlari va ularning funksional xususiyatlarini tarjimada saqlash yo'llari. Turli sohalarga oid matnlardagi terminlarning leksik va grammatik xususiyatlarini aniqlash.

28-mavzu. Radio va televidenie matnlarini yozma tarjima qilish. Jurnalistika, radio va televidenie materiallari bilan tanishib borish ko'nikmalarini shakllantirish. Jurnalistika, radio va televidenie matnlarini yozma tarjima qilish. Ommaviy axborot soha matnlardagi terminlarning leksik va grammatik xususiyatlarini aniqlash.

29-mavzu. Madaniyat va san'at sohasiga oid matnlarni yozma tarjima qilish. Madaniyat va san'at sohasiga oid matnlarni chet tiliga, ona tiliga yozma tarjima qilish muammolari. Madaniyat va san'at terminlarini tarjima qilish xususiyatlari. Madaniyat va san'at sohasi xujjatlarini yozma tarjima qilish.

30-mavzu. Ekologiya sohasiga oid matnlarni yozma tarjima qilish. Ekologiya va atrof muhit sohasi matnlari yozma tarjimasi. Ekologiya sohasiga oid matnlarni chet tiliga, ona tiliga yozma tarjima qilish muammolari. Ekologiya terminlarini tarjima qilish xususiyatlari. Leksik-grammatik transformatsiyalar.

31-mavzu. Badiiy tarjimaning lingvistik muammolari. Badiiy tarjima. Badiiy tarjimaning lingvistik muammolari. Badiiy ifoda usullari, tarjima matniga talab darajasida uslubiy ishlov berilishini ta'minlash. Badiiy tarjimada til normalari. Asliyat matni va tarjima. Badiiy tarjimada tarjimon mahorati va uslubi.

32-mavzu. Badiiy tarjimada muqobillik va adekvatlik. Badiiy tarjimada muqobillik va adekvatlik. Antonomik tarjima. Badiiy tarjimada o'rin almashtirish, qo'shish va tushirib qoldirish hodisasi. Milliy kolorit va bo'yoqdorlikka ega so'zlar tarjimasi, milliy mentalitetni tarjimada berish, frazeologik birikmalar tarjimasi.

33-mavzu. Tarjimon uslubi, asl nusxa, muallifning uslubini tarjimada saqlash. Tarjimon uslubi, asl nusxa, muallifning uslubini tarjimada saqlash. Til vositalaridan foydalanishda tarjimonning o'ziga xos yo'l tutishi va uslubi. Tarjima jarayonida asliyat matnining qismlariga mos va teng bo'lgan matn unsurlari. Asliyat qismlari tushunchasi. Aynan muvofiq keladigan tarjima qismlarini yaratish. Tarjimada qo'llaniladigan turli leksik va grammatik transformatsiyalarga ehtiyojning mavjudligi. Asliyat va tarjima birliklari o'rtasida bevosita aloqa. Birlamchi matn asosida transformatsiyalar foydalanib tarjima birliklarini saqlash. Tarjimashunos olim, mashhur tarjimashunos olim L.Barxudarovning "tadbil" haqidagi fikrlari. Asliyat matnini saqlash xodisasi. Matnning o'zgarishsiz qolishi va uning asosida o'zga tilda boshqa matn yaratilishi.

34-mavzu. Badiiy tarjima jarayonida amalga oshiriladigan tadbillar. Badiiy tarjima jarayonida amalga oshiriladigan tadbillarning to'rtta turi 1) so'z o'rnini o'zgartirish; 2) almashtirish; 3) so'z qo'shish; 4) so'zni tushirib qoldirish.

So'z o'rnini o'zgartirishda asliyat matniga nisbatan tarjima matnida til unsurlari tartibining o'zgartirilishi. Almashtirishda so'zshakli, nutq bo'laklari, gap bo'laklari, sintaktik bog'lanish turlarini o'z ichiga olgan grammatik va leksik birliklarning almashtirilishi.

35-mavzu. Tarjimada milliy madaniy so'zlar. Tarjimada milliy madaniy so'zlar. realiyalar, xos so'zlarning xususiyatlari.

Tarjimada qo'llaniladigan turli leksik va grammatik transformatsiyalar. Frazeologik birliklarni tarjima qilish usullari.

36-mavzu. Xalq maqollari va turg'un iboralar. Maqol va matallar tarjimasidagi muammolar. Tarjimada ekvivalentlikning ahamiyati. Tarjimaning frazeologik muammolari. Xalq maqollari va turg'un iboralar. Xalq og'zaki ijodi namunalarini tarjimasi, muammolar va yechimlar.

37-mavzu. Tarjimaning leksik va grammatik muammolari. Tarjimaning leksik muammolari. O'rganilayotgan tilda topishmoqlarni tarjima qilish xususiyatlari. Leksik stilistik usullarning tarjimadagi talqini. Metafora va metonimiya lisoniy tarjimasining xususiyatlari.

38-mavzu. Ingliz adabiyotini ona tiliga tarjima qilish muammolari. Badiiy asarlarni tarjima qilishda tarjimon mahorati. Badiiy adabiyotni tarjima qilish, undagi grammatik qiyinchiliklar. Klassik asarlar tarjimasi xususiyatlari.

39-mavzu. Badiiy adabiyotni ona tilidan chet tiliga tarjima qilish. O'zbek/Rus adiblari asarlarining Asosiy o'rganilayotgan chet tiliga tarjimasini tahlil qilish. A.Qodiriy "O'tgan kunlar", o'zbek/rus badiiy adabiyot asarlarini Asosiy o'rganilayotgan chet tiliga tarjima qilish, undagi grammatik qiyinchiliklar.

40-mavzu. Zamonaviy xorijiy adabiyot. Zamonaviy xorijiy adabiyot tili va uning tarjimadagi xususiyatlari.

Zamonaviy xorijiy adabiyoti tarjimalarini tahlil qilish. Zamonaviy o'zbek/rus adabiyotini Asosiy o'rganilayotgan chet tiliga tarjima qilish muammolari.

41-mavzu. Noekvivalent leksikani tarjima qilish xususiyatlari. Noekvivalent leksikani tarjima qilish xususiyatlari. Xalqaro leksika va uni tarjima qilish xususiyatlari. Neologizmlarning paydo bo'lishi va ularni tarjima qilish usullari. Internatsional so'zlar va tarjimada "soxta do'st" masalalari. Ilmiy matnlarda neologizmlar tarjimasi.

42-mavzu. Xalqaro tashkilotlar hujjatlarini yozma tarjima qilish. Xalqaro tashkilotlar anjumanlarida sinxron tarjima qilish xususiyatlari. Halqaro tashkilotlar hujjatlarini yozma tarjima qilish. Birlashgan Millatlar Tashkiloti hujjatlarini yozma tarjima qilish.

43-mavzu. O'zbekiston Prezidenti, Oliy Majlis va Vazirlar Mahkamasi qarorlari, hujjatlarini yozma tarjima qilish. O'zbekiston Prezidenti nutqlarning nashr qilingan variantini o'rganish, tahlil qilish. O'zbekiston Prezidentining BMT Assambleyasida so'zlagan nutqi tarjimasini tahlil qilish. O'zbekiston Prezidentining bayram tabriklari nashr etilgan tarjimalarini tahlil qilish.

44-mavzu. Xalqaro huquq sohasi matnlar yozma tarjimasi. Xalqaro huquq sohasi matnlar yozma terminlari, iboralar va matnlar yozma tarjimasi. Xalqaro huquq sohasi matnlar yozma tarjimasi. Huquqshunoslik sohasi hujjatlarini yozma tarjima qilish.

45-mavzu. Jahon hamjamiyati tinchligi va xavfsizligi matnlari tarjimasi. Jahon hamjamiyati tinchligi va xavfsizligi, O'zbekistonning boshqa mamlakatlar bilan madaniy va iqtisodiy aloqalariga oid hujjatlar, terminlar tarjimasi.

46-mavzu. Rasmiy matnlar tarjimasi. Rasmiy matnlar tarjimasi. Rasmiy matn yozish qobiliyatini shakllantirish, yozma manbalardagi. Biznes xatlarini chet tilida yozish va tarjima qilish.

47-mavzu. Gazeta matnlari tarjimasi. Radio va televideniadagi axborotlar, gazetalar sharhi, sport va madaniy voqealar tarjimasi. Gazeta va jumallardagi maqolalarni tarjima qilish usullari. Turg'un birikmalar, idiomalar va maqol matallar tarjimasi.

48-mavzu. Publitistik matnlar tarjimasi. Tilshunoslik va adabiyot (ilmiy adabiyot; qisqa hajmdagi ilmiy maqolalar, hikoya va romanlardan parchalar). San'at va madaniyat san'at turlari, san'atga oid cholg'u asboblari, adaniy hayotni aks ettiruvchi turli mahalliy va xalqaro tadbirlar. Sport: dunyoviy sport, sport turlari va ular bo'yicha o'tkaziladigan mahalliy va xalqaro tadbirlar, chempionatlar haqida matnlar tarjimasi.

49-mavzu. She'riy tarjima va tahlil. Badiiy asarlarni tarjima qilishda matnning janr va uslubiy jihatlari, she'riy va nasriy xususiyatlarini hisobga olib badiiylilik prinsipiga amal qilish.

Badiiy matnlar (she'r va nasriy asarlar) tarjimasi. She'riy tarjima yozish usullari. Qisqa hikoyalarni yozma tarjima qilish usullari.

50-mavzu. Ekologiya sohasiga oid matnlarni yozma tarjima qilish. Ekologiya va atrof-muhit sohasi matnlari yozma tarjimasi. Ekologiya sohasiga oid matnlarni chet tiliga, ona tiliga yozma tarjima qilish muammolari. Ekologiya terminlarini tarjima qilish xususiyatlari. Leksik-grammatik transformatsiyalar.

51-mavzu. Jahon adabiyoti namoyandalari asarlari tarjimasi. Dunyoga mashhur yozuvchi va shoirlarning asarlarini o'zbek tiliga tarjima qilish.

52-mavzu. Drammatik asarlar tarjimasi va tahlili. Badiiy asarlarni tarjima qilishda matnning janr va uslubiy jihatlari, she'riy va nasriy xususiyatlarini hisobga olib badiiylilik prinsipiga amal qilish. Badiiy matnlar (she'r va nasriy asarlar) tarjimasi. She'riy tarjima yozish usullari. Qisqa hikoyalarni yozma tarjima qilish usullari.

53-mavzu. Sport sohasiga oid matnlarni yozma tarjima qilish. Sport sohasi terminlari, iboralar va matnlar yozma tarjimasi. Sport sohasi hujjatlarni yozma tarjima qilish.

54-mavzu. Turizm sohasiga oid matnlarni yozma tarjima qilish. Turizm sohasiga oid matnlarni yozma tarjima qilish. Turizm sohasi terminlari, iboralar va matnlar yozma tarjimasi. O'zbekiston tarixiy obidalari, madaniy merosi va diqqatga sazovor turistik joylarni tasvirlovchi matnlarni yozma tarjima qilish. Xalqaro turizm: O'zbekiston va tili o'rganilayotgan mamlakat turizmi, turizm turlari, ko'rgazma va forumlar.

55-mavzu. Gastronomiya va kulinariya sohasiga oid matnlarni yozma tarjima qilish. Gastronomiya va kulinariya sohasi terminlari, iboralar va matnlar yozma tarjimasi. Gastronomiya va kulinariya sohasi matnlarini, milliytaomlar, retseptlar, menyu va boshqa hujjatlarini yozma tarjima qilish.

56-mavzu. Reklama va ijtimoiy munosabatlar sohasiga oid matnlarni yozma tarjima qilish. Reklama va ijtimoiy munosabatlar sohasi terminlari, iboralar yozma tarjimasi. Reklama va ijtimoiy munosabatlar sohasiga oid matnlar va hujjatlarni yozma tarjima qilish. Qisqartmalar, e'lon va reklamalar tarjimasi

TARJIMA NAZARIYASI VA AMALIYOTI fani

"Tarjima nazariyasi va amaliyoti" faniga kirish

Tarjima nazariyasi va amaliyoti fanining tarixi va rivojlanish bosqichlari. Tarjimaning umumiy nazariyasi. Tarjimaning xususiy nazariyalari. Tarjimashunoslik fanining obyekti, maqsadi va vazifalari. Tarjimaning tilshunoslik bilan bog'liq jihatlari.

Tarjimaning metodik aspektlari

Tarjima turlari. Tarjima birliklari va darajalari. Ma'lumotlar turlari.

Terminologik lug'atlar. Muqobil tarjima. Muqobilikning turlari.

Tarjimaning leksik-semantik muammolari

So'z semantikasi va tarjima. Chet tili va o'zbek tillarida so'z ma'nolari hajmi va shakli o'rtasidagi farqlar. Omonim so'zlar va polisemantik so'zlar tarjimasi. So'z va kontekst. So'z va so'z birikmalari sinonimiyasi. Atoqli otlar, geografik nomlar, tashkilotlar nomlarini tarjima qilish. Terminlar tarjimasi. Qisqartma so'zlar tarjimasidagi muammolar. "Tarjimonning sohta do'stlari" muammosi. Leksik lakunalar. Tarjimada leksik transformatsiyalar: konkretlashtirish, umumlashtirish, antonimik tarjima, tushirib qoldirish, so'z qo'shish, ma'noni kengaytirish, kompensatsiya.

Tarjimaning grammatik muammolari

Grammatik ma'no turlarini tarjimada ifodalash. Chet tili va o'zbek tillarida gap strukturasi va undagi farqlar. Grammatik shakl va konstruksiyalarni tarjima qilish prinsiplari. Artikllar tarjimasi. Noaniq olmosh tarjimasi. Predloglar tarjimasi. Chet tilida erkalovchi va kichraytiruvchi affiksalar, ularni tarjimada ifodalash muammolari.

Tarjimada grammatik transformatsiyalar: so'z turkumlarini almashtirish, gap bo'laklari o'rnini o'zgartirish, majhullik nisbatini aniqlik nisbat bilan almashtirish, grammatik sabablarga ko'ra so'z qo'shish va so'zni tushirib qoldirish, qo'shma gapni sodda gap bilan almashtirish. Infinitiv konstruksiyalar tarjimasi. Konversiya va tarjima. Qo'shma so'zlar tarjimasi. Fe'llarning bo'lishsizlik shakli tarjimasi.

Tarjimaning stilistik muammolari

Uslubning tarjimaviy talqini. Matnning funksional-stilistik xususiyatlari. Badiiy matn tarjimasi. Perifrazalar tarjimasi. Sitatalar, jargonga oid so'zlar tarjimasi. So'z o'yinlari tarjimasi. Reklama matnlarining stilistik xususiyatlari. Stilistik kompensatsiya usuli.

Tarjimaning pragmatik masalalari

Tarjimada kommunikatsiya elementlarini hisobga olish zaruriyati. Davr koloriti, joy kabi ekstralingvistik faktorlarni hisobga olish. Matnning g'oyaviy yo'nalishini tarjimada saqlash masalalari. Muallif - tarjimon aloqasi. Tarjimada asl matn muallifining ruhiyatini saqlash. Badiiy tarjimada kognitiv dissonans nazariyasi. Badiiy tarjimada kognitiv dissonansning kelib chiqish sabablari va yechimlari.

Tarjimaning lingvomadaniy muammolari

Realiza tushunchasi. Realizalar klassifikatsiyasi. Tarixiy realizalar tarjimasi. O'lchov birliklari, geografik nomlar tarjimasi. Milliy xususiyatli frazeologik birliklar tarjimasi. Chet tili va o'zbek tillarida murojaat shakllari va ularni tarjimada ifodalash. Taqlidiy so'zlarni tarjima qilish muammolari. Transliteratsiya va transkripsiya. Kalka tarjima.

Badiiy tarjima muammolari

Badiiy tarjimada asl matnga sodiqlik muammosi. Badiiy tarjimada muallif va mutarjim aloqasi. O'zbek adabiyoti namunalarini chet tillarga tarjima qilish masalalari. Jahon adabiyoti durdonalarini ona tiliga tarjima qilish. Badiiy tarjima tahlili muammolari.

Og'zaki tarjima

Yozma va og'zaki tarjima o'rtasidagi farqlar. Fikrni og'zaki bayon etish. Sanoq sonlar, atoqli otlar, geografik nomlar tarjimasida aniqlikka erishish muammolari. Og'zaki tarjima turlari: ikki tomonlama tarjima, ketma-ket tarjima, sinxron

tarjima. Og'zaki tarjimada xotiraning roli. Og'zaki tarjimaga o'rgatish mashqlari tipologiyasi. Og'zaki tarjimada transformatsiyalardan foydalanish. Og'zaki tarjimada notiq nutqini yozma qayd qilish texnikasi. Notiq tomonidan bildirilgan fikrning asosiy informativ qismini ajratish. Referat-rezyume qilish usullari.

Avtomatlashtirilgan tarjima

Tarjima sohasidagi informatsion dasturlar yaratilish tarixi. Informatsion dasturlarning ishlash prinsiplari. Tarjimalarni xotirada saqlovchi dasturlar. Matn tayyorlash tizimi. Elektron lug'atlar bilan ishlash. Transit, Catalist, Déjà vu kabi kompyuter dasturlari. Ko'p tillik ABBYY Lingvo lug'ati.

Sohalarga oid matnlar tarjimasi

Ilmiy, ilmiy-ommabop matnlar tarjimasi. Texnik tarjima. Rasmiy xujjatlar va ularni tarjimasi muammolari. Gazeta va publitsistik matnlar tarjimasining o'ziga xos xususiyatlari.

TURIZM VA MEHMONDORCHILIK ASOSLARI fani

"Turizm va mehmondorchilik asoslari" faniga kirish

"Turizm va mehmondorchilik asoslari" fanining maqsad va vazifalari. Turizmning rivojlanish tarixi. O'zbekistonda turizm sohasining rivojlanish bosqichlari. Turizmni o'rganishda asosiy yondashuvlar.

Xorijiy turizm bozorini rivojlantirish tendensiyalari.

Turizmga xorijiy mamlakatlar tomonidan berilgan ta'riflar. Dunyo mamlakatlari turizmning rivojlanish holati. Xalqaro turizm bozorini rivojlantirish tendensiyalari.

Sayohatchi va turist haqidagi tushunchalarning mohiyati.

Turizmning shakllanish tarixi. Sayohatchi va turist haqidagi tushunchalar. Sayohatchi va turistni ajratib turuvchi asosiy farqlar. Qadimgi sayohatlar va ziyoratchilik. Ilk sayohatchilar tarixi. Tomas Kuk zamonaviy turizmning asoschisi.

Ziyoratchi olimlar. Markaziy Osiyo allomalarining turizm bilan bog'liq sayohatlari.

Turizm sohasining tasniflanishi va turlari

Turizm sohasining tasniflanishi va turlari. Kirish turizmi. Chiqish turizmi. Xalqaro turizm. Tarixiy obidalar turizmi. Arxeologik turizm. Rekreatsion turizm. Sog'lomlashtiruvchi dam olish turizmi. Rekreatsion turizm. Diniy turizm. Ekoturizm. Gastronomiya turizmi. Harakatlanish usuli. Aviatransport. Dengiz transporti. Temir yo'l transporti. Aktiv va passiv turizm turlarining xususiyatlari. Turistik-rekreatsion klasterini shakllantirish.

Turizmning sohasining resurslari

Turizm resurslarining mohiyati. Turizm resurslarining guruhlanishi. Tabiiy turistik resurslar. Madaniy-tarixiy resurslar. Turistik-axborot resurslari. Ijtimoiy-iqtisodiy turistik resurslar. Turistik akvatoriya. YuNESKO muhofazasidagi obektlar. Dunyoning yangi mo'jizalari. Attraksionlar. O'yingohlar. Festivallar va marosimlar. Turizm resurslarining tasniflanishi.

Turizm sohasini rivojlantirishda O'zbekistondagi tarixiy shaharlarining ahamiyati

O'zbekiston turizmini rivojlantirishda tarixiy shaharlarning o'rnini. "Sharqning qadimiy obidalari". "Jahon merosi". O'zbekistonning tarixiy va arxitektura odgorliklariga ega bo'lgan shaharlari. Toshkent, Samarqand, Buxoro, Xiva.

Shahrisabz, Termiz, Farg'ona shaharlaridagi tarixiy-me'moriy obektlari. O'zbekistonning YuNESKO ro'yxatidagi tarixiy shaharlari.

Turizm sohasidagi xizmatlar va mahsulotlar.

Turistik mahsulotlar. Turistik xizmatlar. Tur.Tur paket. Individual tur. Guruhli tur. Majmuali xizmat ko'rsatish. Buyurtmali tur. Inklyuziv tur. Turizm sohasi xizmatlari xususiyatlarining "4C" bilan ifodalanishi. Xizmat ko'rsatish klasslari va xizmatlar paketi.

Turizm sohasida joylashtirish xizmatlari.

Joylashtirish sanoati. Mehmonxona. Mehmonxona industriyasi. Turizm sohasida joylashtirish vositalari va xizmatlari. Mehmonxonalarning turlari va tasnifi. Yevropa tasniflash tizimi. Fransiya milliy tasniflash tizimi. Hind tasniflash tizimi. Germaniya tasniflash tizimlari.

Turizm sohasida ovqatlantirish xizmatlari

Ovqatlantirish xizmati sanoati. Turizm sohasida ovqatlantirish xizmatlari. Turizm sohasida ovqatlantirish xizmatlarining usullari. Turizm sohasida ovqatlantirish xizmatlarining turlari va tasnifi. Umumiy ovqatlanish korxonalarini tasnifi va turlari.

Xizmat ko'rsatish turlari. Stol servirovkasi.

Turizm sohasida transport xizmatlari.

Turizm sohasida transport xizmatlari. Transport tarixi. Transportda tashish xizmatlarining tasniflanishi. Turizm sohasida transport vositalari. Transport ta'minoti. Transport kompaniyalari. Havo yo'llari sanoati. Temiryo'l sanoati. Avtobus sanoati. Avtomobil. Kruiz sanoati. "O'zbekiston havo yo'llari". "O'zbekiston temir yo'llari". Chiptalarni buyurtma qilish. Tashish marshrutlarini ishlab chiqish. Turizm sohasida transport xizmatlarining turlari va qulaylik darajalari. Turistlarga transportda xizmat ko'rsatish.

Gid-ekskursiya xizmatlarini amalga oshirish jarayonlari.

Turistik-ekskursiya xizmatlarining asoslari. Gid-ekskursiyachi xizmatlarining mohiyati va tasnifi. Ekskursiya metodikalari. Gid-ekskursiyachi xizmati. Gid-ekskursiyachining vazifalari. Gid-ekskursiyachilik kasbining shakllanishi. Gid-ekskursiyachining nutq madaniyati. Turistik-ekskursiya xizmatlarining asoslari va huquqiy me'yorlari. Gid-ekskursiyachiga qo'yiladigan talablar.

Turizm turlarini ishlab chiqish texnologiyasi.

Turistik xizmatlarini loyihalashtirish va dasturini yaratish. Turistik mahsulotni hisoblash jarayoni. Turistik marshrutini ishlab chiqish bosqichlari. Turistik sayohatning yo'llanmasi va texnologik xaritasini tuzish. Turistik korxonaning yuklama grafigi va marshrutini tuzish. Turizm marshrutlarining turlari. Turizm marshrutlarini tayyorlash usullari va tasnifi. Turistik marshrutlar ishlab chiqishning tamoyillari. Turistik marshrutni ishlab chiqish bosqichlari.

Turizm industriyasi va infratuzilmasi.

Turizm industriyasi. Turizm infratuzilmasi tushunchalarining mohiyati va tarkibiy qismi. Turoperatorlar va turagentlar faoliyati. Turistlarning bo'sh vaqtini mazmunli o'tkazish infratuzilmasi. O'zbekistonda turizm infratuzilmasini rivojlantirish chora-tadbirlari.

Ekologik turizmni rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalari.

Ekologik turizmning maqsadi va vazifalari. Ekologik turizmning mohiyati. Ekologik turizmning iqtisodiyotini rivojlantirishdagi o'rnini. Xorijiy ekoturizm bozori. Ekologik turizmning iqtisodiyotini rivojlantirishdagi o'rnini. Ekologik turizmni rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalari. O'zbekiston geografiasining turistik

jozibadorligi. Davlat tabiat qo'riqxonlari. Milliy parklar. Buyurtmaxonalar. Tabiat yodgorliklari. O'zbekiston Respublikasining ekoturistik rayonlari.

Gastronomiya turizmini rivojlantirish istiqbollari.

Gastronomiya turizmi. Gastronomiya turizmining turlari, rivojlantirishning maqsadi va vazifalari. O'zbekistonda gastronomiya turizmini shakllantirish xususiyatlari. O'zbekistonda gastronomiya turizmini shakllantirishda milliy taomlar turlari. Mahalliy oshxona. Gastronomiya turizmini rivojlantirish istiqbollari.

Xorijda qishloq turizmini rivojlantirish tajribasi.

Qishloq turizmi. Jahonda qishloq turizmining shakllanish jarayoni. Qishloq turizmini rivojlantirishning xalqaro modellari va uni O'zbekiston sharoitida qo'llash. Qishloq turizmini rivojlantirishda strategik rejani ishlab chiqish yo'llari.

Turizm sohasini boshqarishning tashkiliy tuzilmasi va marketingi

Xorijdagi turizm sohasi boshqaruvining modellari. O'zbekistonda turizm majmuasini boshqarishning tashkiliy tuzilmasi. Turizm sohasi boshqaruvining tarkibi. O'zbekistonda turizm majmuasini boshqarishning tashkiliy tuzilmasi. Turizm menejmentining samaradorligi. Turizm sohasi menejrlari. Turizm zamonaviy menejer faoliyati.

O'zbekistonda xalqaro turizm tashkilotlarining o'rni

Turizm sohasining xalqaro tashkilotlar. Xalqaro tashkilotlarning O'zbekiston turizmini rivojlantirishdagi o'rni. Butunjahon sayohatlar va turizm Kengashi. Butunjahon turistik agentlar assotsiatsiyalari federatsiyasi. Xalqaro havo transporti assotsiatsiyasi. Turizm bo'yicha ilmiy ekspertlar xalqaro assotsiatsiyasi. Turistik agentlar xalqaro assotsiatsiyasi. Xalqaro mehmonxonalar assotsiatsiyasi.

Turizm sohasini davlat tomonidan boshqarish yo'nalishlari

Turizm sohasini davlat tomonidan boshqarishning yo'nalishlari va mexanizmlari. Turizmni davlat tomonidan boshqarishning funksiyalari va usullari. O'zbekiston Respublikasida qabul qilingan turizm sohasiga oid farmon va qarorlarning xronologiyasi.

O'zbekistonda xalqaro turizmni rivojlantirish

Xalqaro turizm. Xalqaro turizmni rivojlantirishda "Buyuk Ipak Yo'li"ni va xalqaro turizm yarmarkalarining o'rni. Turistlar oqimini ta'minlab beruvchi asosiy mamlakatlar. Xalqaro va ichki turizm bozorlari. Xalqaro turizm rivojlanishining O'zbekiston iqtisodiyotiga ta'siri. O'zbekistonda xalqaro turizmni rivojlantirish holati.

Turizm xizmatlarini litsenziyalashtirish, sertifikatlashtirish va standartlashtirish

Turistik korxonalariga litsenziya olish uchun davlat tomonidan o'rnatilgan talablar. Turizmni rivojlantirish davlat qo'mitasi Litsenziya talablari va shartlariga rioya etilishni nazorat qilish huquqlari. Turizm sertifikatlashtirishning turlari. Turizm standartlashtirish jarayonining mohiyati.

Turizm sohasida xalqaro huquqiy va me'yoriy hujjatlar

Turizm sohasida xavfsizlikni ta'minlash tamoyillari. Xalqaro turizm turistlarining hayoti xavfsizligini ta'minlashning xalqaro huquqiy va me'yoriy hujjatlari. O'zbekiston Respublikasi qonun va qarorlarida turistlar hayoti xavfsizligini ta'minlash. Xalqaro turizm rasmiyatchiligiga oid hujjatlar.

"TURIZM GEOGRAFIYASI" fani

"Turizm geografiyasi" fanining predmeti, obekti, maqsadi va vazifalari

"Turizm geografiyasi" faniga kirish. "Turizm geografiyasi" fanining o'rganish obekti, uning predmeti, maqsadi va vazifalari. Turistik tadqiqotlar metodikasi. "Turizm geografiyasi" fanining boshqa fanlar bilan aloqasi. Turizm geografiyasi fanining

xorijiy mamlakatlardagi tarixi va uning bosqichlari. Turizm to'g'risida geografik tadqiqotlarning boshlanish davri. Turistik destinatsiyalar geografiyasi tashkil topishi. Turistik destinatsiyalar geografiyasi urushdan oldingi davrda rivojlanishi. Turizm geografiasining urushdan keyingi davrda rivojlanishi. Turizm geografiasining yuksalish davri (1960 yildan to hozirgi kungacha).

Turistik destinatsiyalar geografiyasi tarixi hamda rivojlanishi

Sharq sivilizatsiyasi. Buyuk Ipak yo'li. Temur va temuriylar davrida sayyohlikning rivojlanishi. Jahondagi xalqaro turistik tashkilotlarining maqsadi va vazifalari. Tabiiy resurs va uning muhofazasida turizmning ahamiyati. Jahon xujaligida tutgan roli. Dunyoning rivojlangan turistik shaharlarida turistik infratuzilma va turindustrial rivojlanishi

Yevropa mintaqasi turistik destinatsiyalari geografiyasi

Yevropaning dunyo xaritasida tutgan o'rni va roli. Yevropa mintaqasining turistik resurslari. Yevropaning butun jahon turizmida hissasi. Yevropa mintaqasida xalqaro turizmning rivojlanish dinamikasi. Yevropaning turistik davlatlari.

Fransiya turizmi. Fransiya iqtisodiyotida turizmning tutgan o'rni. Fransiyaning turistik imkoniyatlari. Fransiya ichki turizm. Chiqish turizmi. Fransiyaning asosiy turistik rayonlari va markazlari. Fransiya turizmida davlat siyosati.

Buyuk Britaniya turizmi. Buyuk Britaniya iqtisodiyotida turizm sohasining tutgan o'rni va roli. Buyuk Britaniyaning turistik imkoniyatlari. Buyuk Britaniya - xalqaro turizmning vatanidir. Buyuk Britaniyada ichki va xalqaro turizm yo'nalishlari. Mamlakat turizmini rivojlantirishdagi davlat siyosati.

Germaniya turizmi. Germaniya turizmining mamlakat iqtisodiyotida tutgan o'rni va roli. Germaniyaning turistik imkoniyatlari. Germaniyada ichki turizmning rivojlanishi. Germaniya ichki turizmining asosiy turlari va ixtisoslashuvi. Xalqaro turizm, uning hozirgi holati. Germaniya turizmida davlat siyosati.

Italiya turizmi. Italiya iqtisodiyotida turizmning tutgan o'rni. Italiya turistik resurslari, Italiya ichki va xalqaro turizmining rivojlanish xususiyatlari va asosiy yo'nalishlari. Italiya Yevropada ziyoratchilik turizmi markazidir.

Rossiya federatsiyasi turizmi. Rossiya turizmining rivojlanish tarixi. Rossiya turizmi imkoniyatlari. Rossiyada ichki va xalqaro turizmning rivojlanishi. Turizmning asosiy turlari. Rossiyaning turistik zonallari.

Amerika mintaqasi turistik destinatsiyalari geografiyasi

Amerikaning siyosiy xaritasi. Uning tarkibiy tuzilishi. Amerikaning turistik imkoniyatlari. AQSh - jahon turizmida yetakchi davlat. Uning xalqaro turizmida tutgan o'rni va hissasi. AQShda ichki va xalqaro turizmning rivojlanish xususiyatlari. AQSh turizmining asosiy yo'nalishlari va dinamikasi. AQShda turizmning davlat tomonidan boshqarilishi. AQShning turistik rayonlari.

Kanada turizmi. Kanadaning turistik imkoniyatlari. Kanada turizmining rivojlanish xususiyatlari. Kanada - Amerika mintaqasining ekoturizm markazidir.

Markaziy va Janubiy Amerika mamlakatlari turizmi. Markaziy va Janubiy Amerika mamlakatlari turistik imkoniyatlari. Ichki va xalqaro turizmning rivojlanish holati. Mintaqadagi turistik davlatlar va markazlar.

Osiyo - Tinch okeani mintaqasi turistik destinatsiyalari geografiyasi

Osiyo - Tinch okeani mintaqasi mamlakatlari. Mintaqaning jahon turizmida tutgan o'rni va roli. Osiyo - Tinch okeani mamlakatlarning turistik imkoniyatlari. Mintaqada ichki va xalqaro turizmning rivojlanish xususiyatlari. Xalqaro turizm dinamikasi. Yaponiya turizmi. Yaponiyaning turistik imkoniyatlari. Yaponiya sayyohlarining o'ziga xos xususiyatlari. Yaponiyada ichki va xalqaro turizm.

Yaponiyaning asosiy turistik oqimlari geografiyasi. Yaponiyada turizm sohasidagi davlat siyosati.

Xitoy turizmi. Xitoy turizmining Osiyo – Tinch okeani mintaqasi sayyohligidagi tutgan o'ri va roli. Xitoy turizmi imkoniyatlari. Xitoy turizmi tarixi. Xitoy turizmining hozirgi davrda rivojlanish bosqichlari. Xitoy ichki va xalqaro turizmi. Xitoy turizm industriyasi. Xitoy turizmi rivojlanishi va uning hududiy farqlanishi.

Avstraliya turizmi. Avstraliya mamlakatining geografik joylashuvi. Uning turistik imkoniyatlari. Turizm infratuzilma tarmoqlari. Avstraliya turizmi turlari, ularning geografiyasi.

Janubiy Osiyo mintaqasi turistik destinatsiyalari geografiyasi.

Janubiy Osiyo mintaqasi mamlakatlari tarkibi. Xalqaro turizmning rivojlanishida Janubiy Osiyo mamlakatlarining tutgan o'ri va roli. Janubiy Osiyo mintaqasi mamlakatlarining turistik imkoniyatlari. Mintaqada ichki va xalqaro turizmning rivojlanishi. Janubiy Osiyo mamlakatlarida turizmning maxsus turlari, ularning geografik tarqalishi.

Hindiston turizmi. Hindiston turizmi imkoniyatlari. Hindistonda ichki va xalqaro turizmning rivojlanish hususiyatlari. Hindiston turizmining asosiy yo'nalishlari.

Afrika mintaqasi turistik destinatsiyalari geografiyasi

Afrikaning geografik o'ri. Turistik imkoniyatlari. Mintaqada ichki va xalqaro turizmning rivojlanishiga ta'sir etuvchi asosiy to'siqlar. Afrikada turizmning maxsus turlari va ularning geografiyasi.

Yaqin Sharq mintaqasi turistik destinatsiyalari geografiyasi

Dunyo siyosiy xaritasida Yaqin Sharq mintaqasi mamlakatlari. Yaqin Sharq mintaqasi mamlakatlarining turistik imkoniyatlari. Mintaqada ichki va xalqaro turizmning rivojlanishi. Yaqin Sharq mintaqasining turistik mamlakatlari va markazlari.

Misr turizmi. Misrning geografik joylashuvi. Uning turistik imkoniyatlari. Misr iqtisodiyotida xalqaro turizmning tutgan o'ri va roli. Misr turizmining asosiy turlari. Turistlar oqimi geografiyasi.

Isroil turizmi. Isroilda xalqaro turizmning asosiy yo'nalishlari. Ziyoratchilik turizmi – Isroil turizmining asosidir. Isroil turizmi oqimi geografiyasi.

Avstraliya va Okeaniya mintaqasida turistik destinatsiyalari geografiyasi

Avstraliya va Okeaniya mintaqasi davlatlarida milliy iqtisodiyotida turizmning usib borishi, tarakkijiyoti va iqtisodiyoti milliy ananalarga boyligi, jaon dinlari markazi, tabiiy va madaniy turistik resurslarga boyligi, Avstraliya va Okeaniya mintaqasi mamlakatlarining turizmning gurkirab rivojlanishiga ta'sir etuvchi geografik omillar.

O'zbekiston turistik destinatsiyalari geografiyasi

O'zbekistonda turizm sohasining rivojlanish imkoniyatlari. Ichki turizm. Xalqaro turizm. O'zbekistonda turizm turlari, ularning geografiyasi. Tarixiy-madaniy turizm. Ekologik turizm. Ziyoratchilik turizmi. Etnografik turizm. Sport turizmi. Turizmning boshqa maxsus turlari.

O'zbekistonni turistik rayonlashtirish masalalari

Turistik rayonlashtirish masalalari. Tabiiy, madaniy, ekoturistik rayonlashtirish masalalari. O'zbekistonda turistik markazlar, Toshkent, Samarqand, Xiva Va Buxoro turistik shaharlari

Buxoro viloyatining tabiiy va madaniy turistik resurslari

Buxoro viloyati geografik o'ri, joylashuvining turizmning ahamiyati, tabiiy va madaniy turistik resurslari, tumanlar turistik imkoniyatlari, turistik kartalashtirish masalalari.

“Yozma tarjima» fanidan asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar:

1. Muminov O.M. and others. Written Translation. Part I, II. Tashkent. 2010.-272p.
2. Yashina N.K. Uchebnoe posobie po pismennomu perevodu. Vladimir-2016
3. Baker M. In other words- London: Routledge. 2011- 332p.
4. Munday J. Introducing to Translation Studies. London: Routledge. 2012.-364r.
5. Robinson D. Becoming a Translator London: Routledge. 2012-230p.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Mo'minov O., Qo'ldoshev A., Hoshimov O'. Ingliz tili darsligi (English for Translators)– Toshkent, “Sharq” nashriyoti, 2005
2. Odilova G.K. O'zbek tarjimonlari va badiiy tarjimalar. Qo'llanma. Toshkent: Yangi asravlodi, 2012. –B. 150.
3. Gardner J. A Brief List of Misused English Terminology in EU Publications English Style Guide. 4/104, 22 March, 2016.
4. Uzbekistan Today (gazetasining har haftalik yangiliklari).
5. The Economist (jurnalining har oylik yangiliklari).
6. The Week (jurnalining har oylik yangiliklari)

“Tarjima nazariyasi va amaliyoti” fanidan asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar:

Ingliz tili

1. Muminov A. A Guide to Consecutive Translation. – T.: Tafakkur bo'stoni, 2013. – 320 p.
2. G'ofurov I, Mo'minov O, Qambarov N. Tarjima nazariyasi. –T.: Tafakkur-Bo'ston, 2012. – 216 b.
3. G'ofurov I. Tarjimashunoslik mutaxassisligiga kirish. – Toshkent - 2008, 117 b.

Nemis tili

1. Musaev Q. Tarjima nazariyasi asoslari. –T.: Fan, 2005.
2. Sodikov Z. Amaliy tarjima. Namangan, 2019.
3. Fyodorov A.V. Osnovi teorii perevoda. M., 2012. 2-izd.
4. Salomov G'. Tarjima nazariyasi asoslari. T., 2018., 2-nashri.
5. Nord K. Fertigkeit Übersetzen. Berlin 2014.
6. G'ofurov I. Tarjimonlik mutaxassisligiga kirish. – T.: Mehridaryo, 2008.
7. Jumaniyozov Z. Tarjima nazariyasi va amaliyoti. T., 2019.

Fransuz tili

1. Guidère M. Introduction à la traductologie. Penser à la traduction : hier, aujourd'hui, demain. 3ème édition. – Louvain-la-Neuve: Editions de Boeck Supérieur, 2016. – 182 p.
2. Gak V.G., Grigorev B.B. Teoriya i praktika perevoda. Fransuzskiy yazik. M.: Interdialekt+, 2000. – 455 s.
3. Musaev Q. Tarjima nazariyasi asoslari. – Toshkent: Fan, 2005. – 352 bet.

“Turizm va mehmondorchilik asoslari” fanidan asosiy va qo‘shimcha o‘quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar:

1. Dudmila Novacká & Cafer Topaloğlu “Environmental Management Practices in Hotels” - LA FONDATION POUR LA FORMATION HOTELIERE – 2015
2. Stanislav Ivanov., “HOTEL REVENUE MANAGEMENT FROM THEORY TO PRACTICE” - First published 2014 by Zangador Ltd.
3. James A. Bardi., “Hotel Front office management” - John Wiley & Sons, Inc. FOURTH EDITION - The Pennsylvania State University. 2017
4. The Family Business in Tourism and Hospitality” Donald Gets, Jack Carlsen and Alison Morrison. CABI Publishing. Cambridge, MA 02139, USA
5. Managing tourism and hospitality service” Theory and International Applications. Bruse Prideaux, Gianna Moscardo, Eric Laws. Lndon UK. British library.

Qo‘shimcha adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasining “Turizm to‘g‘risida”gi qonuni. Toshkent. 2019 yil 18 iyul.
2. Prezidentimiz Sh.M.Mirziyoevning 2017 yil 19 maydagi “2017-2019 yillarda Buxoro viloyati va Buxoro shahri turizm salohiyatini jadal rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori. Toshkent. 2017 yil.
3. “2012-2016 yillarda O‘zbekiston Respublikasida xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirish dasturi to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2012 yil 10 may PK.-1754-son qarori.
4. Durovich A.P., Bondarenko G.A., Sergeeva T.M. i dr. Organizatsiya turizma. Uchebnoe posobie. 2-e izd. ispr. - Mn.: Novoe znanie, 2005,- 640 str.
5. Kwartalnov V.A. Turizm. Uchebnik.-M., Finansy i statistika 2004,- 320str.
6. Mamatkulov X.M. Turizm infratuzilmasi. O‘quv qo‘llanma. —T.: «O‘zbekiston faylafuslar jamiyati» nashriyoti, 2011.-2736.
7. Tuxliev I.S., Bektemirov A.B., Usmanova Z.I. Turizm da strategik marketing. O‘quv qo‘llanma.-S.: SamISI, 2010. -1446.
8. Xayitboev R., Amriddinova R.S. «Turizmning mahsus turlari». Samarqand 2008. 44 b.
9. «O‘zbekiston Respublikasida turizm sohasini tiklash va rivojlantirish uchun qulay shart-sharoitlarni yaratish chora-tadbirlari to‘g‘risida»gi 433-son Vazirlar Mahkamasi qarori. 10.07.2020y.
10. “O‘zbekiston Respublikasida ichki va ziyorat turizmini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoni. 09.02.2021 y.

“Turizm geografiyasi” fanidan asosiy va qo‘shimcha o‘quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar:

1. V. I. Krujaln, N. S. Mironenko, N. V. Zigern-Korn, N. V. Shabalina, “Geografiya turizma, 2014
2. Stephen Williams. Tourism Geography: Critical Understandings of Place, Space and Experience. Taylor & Francis e-Library, 2003. 29 West 35th Street, New York, NY 10001
3. Dimitry Ioannides and Keith G. Debbage The economic geography of the tourist industry A supply-side analysis London and New York
4. Abirqulov Q.N. Iqtisodiy geografiya T.: Yozuvchilar uyushmasi nashriyoti, 2008. – 262 b.

Qo‘shimcha adabiyotlar

5. Ergashev A. Ekologiya. Darslik. – T.: «O‘zbekiston», 2003. 316 b.
6. Jumaev T. Ekologiya iqtisodiyoti. – T.: 2004.
7. Journal of Economic Geography. Ranking by Impact Factor: In Geography: 8th (of 76) In Economics: 31st (of 332)
8. Human Geography: People, Place, and Culture, 11th Edition by Erin H. Fouberg, Alexander B. Murphy, Harm J. de Blij February 2015
9. Zyachinlyayev P.N., Falkovich N.S. “Geografiya mejdunarodnogo turizma” -M. Misl. 1972.
9. Zyachinlyayev P.N., Falkovich N.S. “Geografiya mejdunarodnogo turizma” -M. Misl. 1972.
10. Mironenko N.S., Tvedoxlebov I.T. “Rekreatsionnaya geografiya” -M. MGU 1981.
11. Husanboev B.M., To‘laganov L.A., Razina V.G. “Dorogami Velikogo Shelkovogo puti” -T. Sharq 1996.
12. Zokirov S.S., Boltaev M.J. “Kraevedenie i ekonomika turizma” -T. 2001.
5. Mardonov B.B Xizmat ko‘rsatish sohasi va aholi bandligi. Monografiya T-2013
13. Muhammedov M.M va boshqalar Xizmat ko‘rsatish sohasi va turizmni rivojlantirishning nazariy asoslari. Monografiya Samarqand -2017
14. To‘xlijev N O‘zbekiston iqtisodiyoti asoslari. O‘quv qo‘llanma T-2006
15. Inomov I O‘zbekistonning yangi shaharlari T-1991
16. Zokirov S.S., Boltaev M.J. “Kraevedenie i ekonomika turizma” -T. 2001.

2023/2024 o‘quv yilida umumkasbiy va umumkasbiy fanlardan yakuniy davlat attestatsiya savollar

“Yozma tarjima” fani bo‘yicha:

1. Tarjima konsepsiyasi
2. Yozma tarjimaning qisqacha tarixi haqida ma‘lumot.
3. Tarjima turlari
4. Mavzu doirasida misollar bilan takdimot tayyorlash
5. Yozma tarjimada leksik-semantik transformatsiyalar
6. Tarjimada tinish belgilarining ishlatilishi
7. Yozma tarjimada realiyalar, frazeologik birliklar, maqol va matallarning tarjima qilish usullari
8. Yozma tarjimaning grammatik hususiyatlari so‘z ma‘nolari va so‘z birikmalari ustida ishlash.
9. Fe‘lning zamon formalarida gaplar tarjimasi fe‘l zamonlari, modal fe‘llar, iboralar va predlogli birikmalar bilan ishlash.
10. Fe‘l nisbati, infinitiv, gerundiy, sifat-dosh konstruksiyalarning o‘ziga hos hususiyatlari va ularni to‘g‘ri tarjima qilish usullari.
11. Sodda yig‘iq, sodda yoyiq va ergashgan qo‘shma gaplarni tarjima qilish.
12. Turli janrlarga tegishli matnlar tarjimasi
13. Matn yozish qobiliyatini shakllantirish, yozma manbalardagi matnlar (konferensiya materiallari, mahsulotlar, oziq-ovqatlar, broshyuralar va boshqa manbalardagi yozuvlar bilan tanishish va ularni tarjima qilish).
14. Asosiy o‘rganilayotgan chet tilidan o‘zbek tiliga ertaklar tarjimasi 15. Tarjima qilingan ertaklar taxlili ustida ishlash
16. Asosiy o‘rganilayotgan chet tilidan o‘zbek tiliga qisqa xikoya tarjimasi
17. Hikoyani tarjima jarayonida uchragan kiyinchiliklari ustida ishlash 18. Rasmiy va norasmiy xatlar tarjimasi

19. Rasmiy xatlar va maktublar yozish va tarjima qilish
20. Norasmiy xat va maktublar yozish va tarjima qilish
21. Gazeta matnlari tarjimasi
22. Radio va televideniya axborotlari tarjima qilish
23. Sport va madaniy voqealar tarjimasi.
24. Gazeta va jurnallarda uchraydigan makol va xikmatli so'zlar tarjimasi
25. Publististik matnlar tarjimasi
26. San'at va madaniyat: san'at turlari, san'atga oid cholg'u asboblari tarjimasi
27. Madaniy hayotni aks ettiruvchi turli mahalliy va xalqaro tadbirlari tarjima qilish
28. Sport: dunyoviy sport, sport turlari va ular bo'yicha o'tkaziladigan mahalliy va xalqaro tadbirlar, chempionatlar haqida matnlar tarjimasi.
29. Qisqartma va abbreviaturaga oid so'zlarni tarjima qilish
30. Reklama va ijtimoiy munosabatlar sohasiga oid matnlarni yozma tarjima qilish
31. Turli sohalarga tegishli matnlarni yozma tarjima qilish
32. Radio va televideniya matnlarini yozma tarjima qilish
33. Jurnalistika, radio va televideniya materiallari bilan tanishib borish ko'nikmalarini shakllantirish. Ularning leksik va grammatik xususiyatlarini aniqlash.
34. Madaniyat va san'at sohasiga oid matnlarni yozma tarjima qilish
35. Madaniyat va san'at terminlarini tarjima qilish xususiyatlari va shu sohaga oid hujjatlarni yozma tarjima qilish.
36. Ekologiya sohasiga oid matnlarni yozma tarjima qilish
37. Ekologiya va atrof muhitga oid terminlarini tarjima qilish xususiyatlari. Leksik-grammatik transformatsiyalar.
38. Badiiy tarjimaning lingvistik muammolari
39. Badiiy ifoda usullari, tarjima matniga talab darajasida uslubiy ishlov berilishini ta'minlash.
40. Badiiy tarjimada tarjimon mahorati va uslubi.
41. Badiiy tarjimada muqobillik va adekvatlik
42. Antonimik tarjima ustida ishlash
43. Badiiy tarjimada o'rin almashtirish, qo'shish va tushirib qoldirish hodisasi.
44. Milliy kolorit va bo'yqordorlikka ega so'zlar tarjimasi
45. Milliy mentalitetni tarjimada berish, frazeologik birliklar tarjimasi
46. Badiiy tarjimada grammatik muammolar
47. Muqobili so'zlarni tarjima qilish.
48. Tarjimaning pragmatik jihatlari.
49. Badiiy tarjimada tabdil usullari bilan ishlash
50. Badiiy tarjimada hamohanglikni ta'minlash, ikki tilning milliy ruhi va rang-barang vositalarini hamda ularning muqobillarini topish, tarjimon faoliyati.
51. Tarjimon uslubi, asl nusxa, muallifning uslubini tarjimada saqlash
52. Badiiy tarjima jarayonida amalga oshiriladigan tadbirlarning turlari va unga misollar keltirish
53. Tarjimada 1) so'z o'rini o'zgartirish; 2) almashtirish; 3) so'z qo'shish; 4) so'zni tushirib qoldirish va unga misollar keltirish
54. Tarjimada milliy madaniy so'zlarni va realiyalarni tarjima qilish
55. Xalq og'zaki ijodi namunalarini dostonlardan parcha tarjima qilish. 30. Tarjimaning leksik muammolari unga misollar keltirish

56. Asliyot matnini saqlash xodisasi. Matnning o'zgarishsiz qolishi va uning asosida o'zga tilda boshqa matn yaratilishi.
57. Frazeologik birliklarni tarjima qilish usullari va misollar keltirish.
58. Xalq maqollari va turg'un iboralarni tarjima qilish

"Tarjima nazariyasi va amaliyoti" fani bo'yicha:

1. Tarjima nazariyasining predmeti.
2. Tarjimaning tilshunoslik nazariyasi tarixidagi asosiy yo'nalishlar.
3. Tarjima turlari.
4. Tarjimaning tabiati.
5. Tarjimaning lingvistik va ekstralingvistik jihatlari.
6. Tarjimaning asosiy muammolari.
7. Leksik ma'no turlari va ularning kontekst doirasida amalga oshirilishi.
8. Tarjimada sinonimlar orasidan so'z tanlash.
9. Xalqaro so'zlarni tarjima qilish muammosi.
10. Neologizmlarni tarjima qilish muammosi.
11. Antonimik tarjima.
12. Tarjima tamoyillari.
13. Ekvivalentlik darajalari. Adekvat tarjima.
14. Ekvivalentlik. Semantik va stilistik muqobillik.
15. Tarjima – aloqa jarayoni sifatida.
16. Semantik, sintaktik va pragmatik munosabatlarning roli.
17. Tarjimada asliyat matni pragmatik ta'sirini yetkazish muammolari.
18. Tushurish va qo'shish grammatik o'zgarishlarning turlari sifatida.
19. Tarjimon nuqtai nazarining tarjimaga ta'siri.
20. Tarjimaviylik muammosi.
21. Milliy koloritdagi so'zlarning tarjimasi.
22. Haqiqatni ko'rsatish usuli.
23. Tarjimaning leksik muammolari. To'liq leksik muvofiqlik.
24. Qisman leksik mosliklar.
25. Leksik transformatsiyalarning turlari.
26. Leksik muvofiqliklarning yo'qligi.
27. Frazeologik birliklardagi to'liq moslik.
28. Frazeologik birliklardagi qisman mosliklar.
29. Frazeologik birliklarning frazeologik moslik doirasidagi tarjimasi
30. Grammatik muqobillik / ekvivalentlik darajalari.
31. Morfologik moslik: to'liq; qisman; morfologik muvofiqlikning yo'qligi.
32. Sintaktik muvofiqlik: to'liq; qisman; sintaktik muvofiqlikning yo'qligi.
33. Grammatik transformatsiyalarning turlari.
34. Almashtirish grammatik transformatsiyaning bir turi sifatida.
35. Transpozitsiya mexanizmi.

"Turizm va mehmondorchilik asoslari" fani bo'yicha:

1. Turizm xizmatlari deganda nimani tushunasiz?
2. Maishiy xizmatlar qaysilar?
3. Turistik ishlar nimalardan iborat?
4. Turizm mahsulotlarini sanab bering?
5. Tashish xizmati nima uchun kerak?
6. Ovqatlantirish tizimi qanday?

7. Ekskursiya xizmatini kim tomonidan va nima uchun ko'rsatiladi?
8. O'yinlarning turizm xizmatida tutgan o'rni bormi?
9. Konsertlar, tomoshalar va sport o'yinlarini tur paketga kiritish mumkinmi? Nima uchun?
10. Turistik mahsulot deganda nimani tushunasiz?
11. Turizm tovarlari deganda nimani tushunasiz?
12. Turistik rasmiyatchilik nima?
13. Xorijga chiqish biometrik pasporti nima uchun olinadi?
14. Oddiy fuqarolik biometrik pasport bilan O'zbekistondan tashqariga chiqish mumkinmi?
15. Diplomatik pasport kimlarga beriladi?
16. Viza kim tomonidan beriladi?
17. Vizani olish uchun qanday hujjatlar kerak?
18. Vizani bir guruh uchun olish mumkinmi?
19. Tranzit viza qachon va nima uchun beriladi?
20. Shengen vizasi nima uchun kerak?
21. Shengen vizasi necha xil bo'ladi?
22. Bojxona deklaratsiyasi qanday hujjat?
23. Nima uchun sayohatchilardan xorijga chiqishda sug'urta polisi so'raladi?
24. Turistik sayohatlarda belgilangan tibbiy qoidalarga rioya qilish sayohatchi uchun nimaga kerak?
25. O'zbekistonga jismoniy shaxslarga qancha xorijiy valyuta olib kirishga ruxsat berilgan?
26. YuNESKO "Jahon merosi" asosiy ro'yxatiga O'zbekistonning qaysi tarixiy shaharlari kiritilgan?
27. O'zbekistonning qaysi shahri 2007 yilda Islom madaniyati poytaxti, deb e'lon qilingan?
28. 2020 yilda O'zbekistonning qaysi shahri Islom madaniyati poytaxti, deb e'lon qilindi?
29. Toshkentning asosiy tarixiy va arxitektura yodgorliklaridan 4 tasini aytib bering?
30. Samarqandning asosiy tarixiy va arxitektura yodgorliklaridan 5 tasini aytib bering?
31. Buxoroning asosiy tarixiy va arxitektura yodgorliklaridan 10 tasini aytib bering?
32. Xivaning asosiy tarixiy va arxitektura yodgorliklaridan 4 tasini aytib bering?
33. Shahrisabzning asosiy tarixiy va arxitektura yodgorliklaridan 3 tasini aytib bering?
34. Ekologiya nima?
35. Ekologiya va turizmning bog'liqligi deganda nimani tushunasiz?
36. Tabiiy - iqlim resurslari haqida nimalarni bilasiz?
37. Turizm ekologiyasi nima degani?
38. Ekologik turizm haqidagi fikringiz qanday?

"Turizm geografiyasi" fani bo'yicha:

1. "Turistik destinatsiyalar geografiyasi" fanining maqsadi vazifalari nima?
2. Turizmning kelib chiqish tarixi haqida tushuncha bering.
3. Turistik destinatsiyalar rivojlanishiga hissa qo'shgan tarixdagi mashhur shaxslar kimlar?

4. Yevropa mintaqasidagi mashhur shaharlarni sanab o'ting.
5. Amerika mintaqasida turizm eng rivojlangan mamlakatlar?
6. Amerika mintaqasi turizm bozorini ta'minlovchi asosiy mamlakatlar?
7. Yevropada qaysi davlatlarda davolanish - sog'lomlashtirish turizmi yaxshi rivojlangan?
8. Afrika mintaqasi turizm bozorini ta'minlovchi asosiy mamlakatlar?
9. Avstraliyaning qaysi qismlarida dengiz bo'yi kurortlari joylashgan?
10. Yevropaning rivojlangan davlatlarining iqtisodiy rivojlanishida turizmning o'rni qanday?
11. Yaqin Sharq mamlakatlari turizmi rivojlanishi holatini tushuntiring?
12. Buyuk Britaniyaning turizm markazlarini sanab o'ting.
13. Italiyaning turizm markazlari va asosiy turizm turlarini tushuntiring.
14. Turkiyadagi turistik destinatsiyalar haqida ma'lumot bering.
15. Ispaniyadagi turistik destinatsiyalar va mamlakatga asosiy tashriflar qaysi davlatlardan bo'ladi?
16. Germaniya turizmining o'ziga xos jihatlari va turizm markazlari haqida tushuntiring.
17. Franssiya turizmi va turistik destinatsiyalarini sanab o'ting.
18. Janubiy Yevropa subregionida joylashgan davlatlar turizm markazlari qaysilar?
19. Sharqiy Yevropa subregionida joylashgan davlatlar turizmi va turistik destinatsiyalarini tushuntiring.
20. Janubiy Amerika mintaqasida joylashgan mamlakatlar turistik destinatsiyalarini sanab o'ting.
21. Osiyo - Tinch okeani mintaqasida joylashgan davlatlar turizm markazlari haqida ma'lumot bering.
22. Janubiy Osiyo mintaqasi turizm markazlari va o'ziga xos jihatlari tushuntiring.
23. Avstraliyaning turizm markazlari va asosiy tashriflar qaysi davlatlarga to'g'ri keladi?
24. O'zbekistonning turistik destinatsiyalarini sanab o'ting.
25. O'zbekistondagi turizm yo'nalishlarini tushuntiring.
26. Buxoro turizm destinatsiyasining markazlari haqida tushuntiring.
27. Arab mamlakatlari turizm sohasining rivojlanishi va turistik markazlarini tushuntiring.
28. O'rta Osiyoda joylashgan davlatlar turizm markazlarini sanab o'ting.
29. Yaponiya va Xitoy mamlakatlari turizmi va turizm markazlarini taqqoslang.
30. Ispaniya va Germaniya davlatlari turizmi va turizm markazlarini taqqoslang.

Nemis filologiyasi kafedrasini mudiri

Y.B. Ro'ziyev